

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет**

Кафедра педагогіки, психології й освітнього менеджменту
імені проф. Є. Петухова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. зав. кафедри

Г.М. Александрова

«9» вересня 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Спеціальність: 035 Філологія (Українська мова та література)

Херсон-2019 рік

Робоча програма «Педагогіка і психологія вищої школи» для студентів за спеціальністю 035 Філологія (Українська мова та література)

Розробник: Яцула Т. В. д.п.н., професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені професора Є.Петухова.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені професора Є.Петухова

Протокол від “3” вересня 2019 року № 2

Завідуюча кафедри педагогіки, психології
й освітнього менеджменту імені професора Є.Петухова

Г.І. Корольова (Корольова І.І.)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
Модулів - 2	Спеціальність 035 Філологія (Українська мова та література)	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		1-й	1-й
		семестр	
Загальна кількість годин - 90/90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи студента - 5,125	Рівень вищої освіти: магістр	Лекції	
		18 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		58 год.	82 год.
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання - 32:58 для заочної форми навчання - 8:82

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У сучасній педагогічній науці йде становлення нової системи освіти, спрямованої на гуманізацію освітнього простору. Цей процес супроводжується істотними змінами, як у педагогічній теорії, так і в навчально-виховній діяльності вчителя.

Відбувається зміна освітніх парадигм, підсилюються процеси інтеграції і диференціації. У зв'язку з чим, з'явилася потреба в переосмисленні змісту педагогічного курсу у світлі системи цінностей і пріоритетів в освітній політиці. Зміст утворення збагачується новими знаннями, процесуальними вміннями, розвитком педагогічних здібностей, творчим рішенням проблем науки з акцентом на індивідуалізацію освітніх програм.

Програма за курсом складена з обліком класичних і новітніх досліджень в області педагогіки, психології вищої школи й інших суміжних наук. Це базовий курс, що формує культуру педагогічного мислення.

Мета. Забезпечити засвоєння студентами знань про загальну характеристику професійної педагогічної діяльності, предмет, методологію і структуру педагогіки і психології вищої школи, про теорію і методику навчання і виховання майбутніх фахівців, про професійну майстерність і педагогічні технології, а також оволодіння вміннями і навичками, необхідними для ефективної організації навчального і виховного процесу у вищій школі.

Завдання курсу:

- **Методичні:** осмислення структури педагогічної діяльності у вищій школі, її особливостей; отримання знань та навичок рефлексії процесу професійного становлення; оволодіння теоретичними основами використання різноманітних методів науково-педагогічного дослідження опанування структури процесу навчання; осмислення сутності методів навчання та особливостей їх використання у вищій школі; урахування особливостей сучасної соціокультурної ситуації під час ознайомлення з інноваційними підходами до процесу навчання й виховання, його цілей, змісту.

- **Пізнавальні:** засвоєння найважливіших понять: діяльність, педагогічна діяльність, навчання, цілісний педагогічний процес, педагогічна майстерність, розвиток тощо; ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями; ознайомлення з сучасними ідеями удосконалення розвитку сучасної у вищій школі; оволодіння основами проектування навчально-виховного процесу у вищій школі в соціокультурних умовах сьогодення та інші.

- **Практичні:** вироблення вміння виявляти, описувати, пояснювати причини виникнення в процесі навчання та виховання певних проблем,

труднощів; обґрунтовано описувати та пояснювати реальні педагогічні ситуації у вищій школі, виокремлюючи задачі; вироблення вміння проектувати процес навчання відповідно до базових дидактичних принципів; вироблення уміння проектувати процес виховання, використовуючи спектр форм, методів та засобів.

Вивчення курсу ґрунтується на нових технологіях навчання й ураховує розвиток таких **компетентностей**:

Загальні компетентності

ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-5 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності спеціальності

ФК-5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

Програмні результати навчання

ПРН-3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН-5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня; управління освітнім процесом; ефективне здійснення комунікативно-навчальної функції (з охопленням інформаційного, мотиваційно-стимулюючого та контрольного-коригуючого компонентів); конструктивно-проектних функцій: планувати і творчо конструювати робочий процес; організаторської функції: творчо розв'язувати методичні задачі в процесі роботи, вносити до планів науково виважені корективи з метою досягнення бажаного результату.

ПРН-11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних

методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН-16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; підвищувати власний професійний рівень, вдосконалювати кваліфікацію.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1 Педагогіка вищої школи в системі педагогічних наук.

Педагогіка вищої школи як галузь педагогічної науки. Основні завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі.

Поняття про систему вищої освіти та чинники її формування. З історії вищої освіти. Перші європейські університети.

Вища освіта в Україні. Елементи історії вищого шкільництва в Україні та за кордоном. Острозька колегія та Києво-Могилянська Академія як центри вищої освіти і культури.

Тема 2 Реформаційні процеси у вищій школі України та зарубіжних країнах.

Значення вищої освіти в сучасному світі. Об'єктивні передумови реформування системи вищої освіти. Основні напрямки реформування вищої освіти. Основні принципи освіти в Україні.

Проблема співвизнання та порівняння дипломів. Головні цілі Болонського процесу. Кредитно-модульна технологія навчання. Система трансферу кредитів.

Поняття про систему освіти, основні принципи її побудови. Основні ланки сучасної системи освіти. Поняття про освітні та освітньо- професійні програми. Акредитація закладів вищої освіти. Права та повноваження закладів різного рівня акредитації Кваліфікаційні рівні. Закон України Про вищу освіту.

Основні риси освітньої політики країн Заходу. Сучасні проблеми формування змісту освіти зарубіжної вищої школи. Система вищої освіти зарубіжних країн (Англії, США, Німеччини, Японії).

Кільксні та якісні критерії оцінки наукової діяльності сучасного науковця. Показники наукової діяльності. Індекс цитування, імпакт-фактор журналу, індекси Гірша, Прайса. Наукометричні бази та пошукові платформи. SCOPUS. Web of science. Google scholar. Бази даних. Web of Science Core Coїєсїоп

Тема 3 Дидактичний процес у вищій школі.

Предмет і основні завдання дидактики вищої школи. Дидактичні категорії.

Поняття про процес навчання. Компоненти навчального процесу.

Дидактичні принципи.

Поняття змісту освіти вищої школи. Компоненти змісту освіти. Державний стандарт вищої освіти. Галузеві стандарти вищої освіти та стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів. Освітньо-кваліфікаційні характеристики, освітньо-професійні програми: їх призначення, структура, характеристика. Цикли дисципліни. Нормативні документи, що відображають зміст освіти (навчальні плани, навчальні програми, робочі навчальні програми, підручники): їх характеристика, порядок й особливості розробки.

Характеристика методів навчання у вищій школі. Закономірності та мотиви навчання у вищій школі. Готовність до навчання у вищій школі. Причини неуспішності студентів. Основні труднощі в процесі формування наукових понять студентів. Шляхи оптимізації пізнавальної діяльності студентів.

Тема 4. Форми організації навчання у вищій школі. Самостійна робота студентів

Поняття: форми навчання, форми організації навчальної діяльності на заняттях. Основні форми організації навчання у вищій школі. Типи, структура, функції лекцій. Методичні основи підготовки та читання лекційних курсів. Критерії аналізу продуктивності лекції.

Семінарські та практичні заняття у вищій школі. Типи, структура, методика підготовки та проведення. Критерії аналізу якості практичних занять. Лабораторні роботи у вищій школі.

Самостійна робота студентів. Світовий досвід організації самостійної роботи студентів.

Тема 5. Студент як суб'єкт педагогічної взаємодії у вищій школі

Поняття особистості у педагогіці. Структура особистості. Параметри розвитку особистості. Особливості фізичного і психічного розвитку юнацької молоді. Психосоціальний розвиток в юнацькому віці. Специфіка побудови Я-концепції в юнацькому віці. Інтелектуальний розвиток та специфіка когнітивних процесів.

Статуси та кризи ідентичності.

Особливості професійного самовизначення в юнацькому віці. Етапи та чинники професійного вибору. Теорія професійного вибору Дж.Холланда. Теорія компромісу з реальністю Е. Гінзбурга. Психологічні особливості кризи професійного становлення.

Психо-соціальні потреби дорослої людини. Суть та специфіка перебігу вікових криз.

Тема 6. Виховний процес у вищій школі. Виховне середовище студентської групи.

Особливості організації виховного процесу у вищій школі. Методи та засоби виховання у вищій школі. Зміст виховного процесу. Його основні завдання та закономірності.

Етапи та специфіка формування студентського колективу. Механізми та закони розвитку студентської групи. Типологія груп. Лідерство в студентському середовищі. Формальне та неформальне лідерство.

Конфлікти в студентському середовищі, їх типи та способи вирішення.

Завдання та специфіка роботи куратора студентської групи.

Тема 7. Педагогічна майстерність і професійне вигорання викладача вищої школи

Функції професійної діяльності викладача вищої школи. Складові педагогічної майстерності. Педагогічні здібності. Педагогічне спілкування. Рівні та параметри спілкування. Професійна адаптація.

Поняття про педагогічну майстерність викладача вищої школи. Критерії майстерності педагога. Загальна характеристика складових елементів педагогічної майстерності.

Поняття про професійні кризи. Чинники, що негативно впливають на професійний та особистісний розвиток педагога. Психологічні труднощі педагогічної діяльності. Основні симптоми та компоненти професійного виснаження. Фактори та фази професійного вигорання. Професійні деструкції. Професійний егоцентризм. Умови ефективної профілактики синдрому професійного вигорання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи												
Тема 1. Педагогіки та психологія вищої школи як галузі науки.	2	2				8	11					11
Тема Педагогічний процес у вищій школі	2	2	2			8	12	2				10

Тема дидактики	Поняття вищої	2	2	2			7	11					11
-------------------	------------------	---	---	---	--	--	---	----	--	--	--	--	----

школи												
Тема Форми організації навчання у вищій школі	2	2	2			8	13		2			11
Разом за змістовим модулем 1	45	8	6			31	45	2	2			41
Змістовий модуль 2 Взаємодія викладача і студентів у навчально-виховному процесі ВНЗ												
Тема Методи навчання у вищій школі.	2	2	2			1	9					9
Тема Самостійна робота студентів у ВНЗ	2	2	2				9					9
Тема Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю	2	2	2				9					9
Тема Сутність виховного процесу, його принципи. Зміст виховання у ВНЗ	2	2	2				9	2				7
Тема Студентський колектив у системі виховання	2	2					9		2			7
							45	2	2			41
Разом за змістовим модулем 2	45	10	8			2	90	4	4			82
Усього годин:	90	18	14			2	36	4	2			30

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Загальні основи педагогіки та психології вищої школи

Лекційний модуль 1

1. Педагогіки та психологія вищої школи як галузі науки. (2год)
2. Педагогічний процес у вищій школі (2год)
3. ПОНЯТТЯ дидактики вищої школи (2год)
4. Форми організації навчання у вищій школі (2год)

Семінарський модуль 1

1. Педагогічний процес у вищій школі. Тенденції розвитку вищої освіти в зарубіжних країнах і в Україні (2год)
2. Суб'єкти педагогічного процесу у ВНЗ. Вимоги до викладача ВНЗ: імідж викладача, авторитет, професіоналізм (2год)
3. Форми організації навчання у вищій школі (2год)

Модуль самостійної роботи

1. Становлення багаторівневої системи підготовки кадрів в університеті.
2. Структура системи навчального процесу.
3. Дидактичні принципи навчання та їх розвиток.
4. Показники якості підготовки спеціалістів: кваліфікаційні характеристики,
5. критерії оцінки якості навчання.
6. Цілі, види і форми контролю якості навчання.
7. Професійна майстерність викладача.

Змістовий модуль 2

Взаємодія викладача і студентів у навчально-виховному процесі ВНЗ

Лекційний модуль 2

1. Методи навчання у вищій школі. (2год)
2. Самостійна робота студентів у ВНЗ (2год)
3. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю (2год)
4. Сутність виховного процесу, його принципи. Зміст виховання у ВНЗ (2год)
5. Студентський колектив у системі виховання (2год)

Семінарський модуль 2

Семінар 1. Методи організації навчально-виховного процесу у ВНЗ (2год).

Семінар 2. Самостійна робота студентів у ВНЗ (2год)

Семінар 3. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів (2год)

Семінар 4. Методи і форми виховання. (2год)

Модуль самостійної роботи

1. Диференціація контролю знань, умінь і навичок студентів.
2. Створення навчально-методичного комплексу з дисципліни.
3. Інноваційні технології навчання у вищій школі.
4. Психологія взаємовідносин студентів і викладачів при аудиторній роботі.
5. Проблеми уваги у студентській аудиторії.
6. Упровадження модульно-рейтингової технології навчання.
7. Індивідуальна робота в умовах групового навчання.
8. Самостійна робота студентів у процесі навчання.
9. Мотивація і стимули відмінного навчання студентів і ефективної роботи викладачів.
10. Методи активізації навчання студентів та організація їх впровадження.
11. Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю студентів.
12. Альтернативні системи навчання. Пошук шляхів удосконалення системи вищої освіти

Методи навчання

В системі вивчення дисципліни використовується комплекс методів навчання: пояснювально-ілюстративний, спонукальний, інструктивно-практичний, репродуктивний, діяльнісний, проблемного викладу, евристичний, дослідницько-пошуковий. Основними організаційними формами наведених вище методів навчання є: лекції, семінарські і практичні заняття, ділові і дидактичні ігри, тренінги, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, дебатні турніри, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування. Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення;

формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру - один із найважливіших елементів

проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення

проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття- дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 - 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх студентів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх. Робота в малих групах дає змогу структурувати практично- семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки - метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації - виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного студента, так і колективними, тобто виступи двох та більше студентів.

Методи контролю

У процесі викладання навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» застосовуються різні види і форми контролю.

На різноманітних етапах використовуються різноманітні види контролю: попередній, поточний, тематичний, підсумковий, а також форми його організації.

Поточний контроль здійснюється в повсякденній роботі з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення прогалин у знаннях студентів. У

процесі роботи над навчальною дисципліною «Педагогіка і психологія вищої школи» активно застосовуються такі форми контролю індивідуальний, груповий і фронтальний.

Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення окремої теми і має на меті перевірку та систематизацію знань магістрів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Бали	Критерії оцінки
<p>Відмінно A</p>	<p>На основі досконалого знання матеріалу предмету студент набути знання, вміння та навички використовує під час вирішення нестандартних задач. Вільно використовує міжпредметні зв'язки, орієнтується у періодичній та монографічній літературі з предмету. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи, який проявляється у наявності наукових публікацій, виступах на наукових конференціях.</p>
<p>Добре B</p>	<p>Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно використовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної літератури з предмету. Самостійно опрацьовує рекомендовану та додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати, що не передбачені робочою програмою дисципліни. Виявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує під час аналізу стану навчально-виховного процесу в університеті.</p>

С	На основі оволодіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатний контролювати свою діяльність. Під час контролю знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі. Ознайомлений з періодичними виданнями поточного року, що відповідають напряму дисципліни.
Задовільно Д	Повністю відтворює інформацію, що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення під час користування додатковою та довідковою літературою. Епізодичне знайомство з періодичними виданнями, що відповідають напряму дисципліни. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях, які закладені у навчальні завдання. Під час виправлення допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Виникають ускладнення при необхідності використання між предметних знань.
Е	Самостійно відтворює головні положення, що викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Ознайомлений з основними термінами та категоріями дисципліни. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. Під час реалізації знань для вирішення практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки, які здатен виправити за умов допомоги. Повністю відсутнє ознайомлення з інформацією, що викладена в додатковій літературі.
Не задовільно FX	Має уяву про термінологію з дисципліни. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок, на які не звертає уваги.

F	Практично не знає термінології з курсу. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь.
----------	--

Рекомендована література

Базова:

1. Алексюк А. А. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. - К, 1998.
2. Біляковська О. І., Мицишин І.Я. Цюра С. Б. Дидактика вищої школи. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. - 360 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. - К.: Центр учбової літератури, 2005. 389 с.
4. Закон України Про вищу освіту, 2014.
5. Ортинський В Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / В. Л. Ортинський ; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 472 С
6. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. - Одеса: ПДПУ імені К. Д. Ушинського, 2002.

Додаткова:

1. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів.- К.: Либідь, 2005.- 252
2. Вітвицька, С С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С. Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2005. - 398 с .
3. Гура О.І. Педагогіка вищої школи : вступ до спеціальності: Навч. посібник. - Київ: Центр навчальної літератури. 2005. - 224с.
4. Корсак К.В. Світова вища освіта. Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів. Монографія. К.: МАУП-МКА, 1997. - 208 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2003.
6. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. - К.: Знання, 2005.
7. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи.- К.: Знання, 2009.- 387 с.
8. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегм та ін. За ред. О.І. Сидоренка. - К.: Навчально-методичний центр „Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”. - 2003. - 144 с.
9. Мицишин І. Я. Студент як суб’єкт педагогічної взаємодії у вищій школі. Текст лекції. - Львів. 2007.-55с.
10. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник. - К.: Вища шк., 2005. Фіцула М. М. Педагогіка вищої

школи: Навч. посіб. - К.: "Академвидав", 2006.

11. Цокур О.Я. Педагогіка вищої школи: Навчально- метод.посібник. Випуск 1. Основи наукового педагогічного дослідження / За ред. Панькова А.І. - Одеса, 2002 - С.424

12. Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: Навчальний посібник. - Луцьк, 2010. - 308с.

Інтернет ресурси:

1. Методика викладання у вищій школі // <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/342/1/>

2. Приходько Д.П Сучасний зарубіжний досвід активізації навчального процесу у вищій школі <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/science/stud-conf/suchasna-viyna-gumamtamiy-aspekt/40.pdf>

3. [Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі](http://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads)
[pedagogy.lnu.edu.ua > wp-content > uploads](http://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads)

4. Гуревич Р.С. Лекторська майстерність викладача вищої школи як важлива умова успішності викладацької діяльності / Р. С. Гуревич, В. В Каплінський // Наукова школа академіка І.А. Зязюна у працях його соратників та учнів: Матеріали науково-практичної конференції 16-17 травня 2017р. / За ред. Романовського О. Г. - Х.: НТУ «ХП», 2017 - С.13-17
<http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/2967/29a.%20Текст.%20Лекторська%20майстерність%20викладача.pdf?sequence=1&isAllowed=y>